

saa ukyndig i dette Forhold, som han vil være i saa mange andre. Men det kan jo altid mere en veltalende Mand at læse disse Tal op her, det skal jeg ikke sige noget til.

Den højtærede Landbrugsminister rettede en særlig Bemærkning til mig om den nu snart saa ofte omtalte Mergelforsyning og sagde: Jeg forstaar ikke, det ærede Medlem kan sige, at da denne Sag skal ordnes gennem Andelsforeningerne, skal man kunne give Tilskud dertil; Andelsforeningerne plejer dog at kunne klare sig selv, de skal ikke have noget Tilskud. Jeg maa sige, at jeg forstaar ikke rigtig den højtærede Landbrugsministers Argumentation. Her er Tale om, at der i vort Lands magre og mergelfattige Egne skal foretages et Grundforbedringsarbejde. Det kan, som Forholdene ligger, ikke gøres paa anden Maade, end at man faar Mergelsagen taget op ved det, man kalder Stordrift. Der findes tre Mergellejer i Vestjylland: Damhusaa ved Vemb, Rindom ved Ringkøbing og Klobbygaard ved Ribe. Disse tre Mergellejer forsyner hele Vestjylland fra Limfjorden ned til den gamle Grænse, formentlig snart ogsaa helt ned til Tønder. Dersom man nu siger: de, der har 10 000 Kr. i Jordskyld — det Tal nævnte jo den højtærede Landbrugsminister —, de skal have Fragtlettelse, andre ikke! — ja, saa vil det ikke være muligt for disse magre Egne at danne disse store Selskaber til Udbringelse af Mergel. Ja men, siger den højtærede Landbrugsminister, det er en saa glimrende Forretning; det er jo da noget, enhver kan se, at det er noget, de let maa kunne gøre, at for alle dem, der har Raad til det, er det en glimrende Forretning. Dette høje Tings Medlemmer, navnlig de landbrugskyndige af dem, vil vide, at naar man giver sin Jord Mergel, saa er dette et Grundforbedringsarbejde, der skal virke gennem en lang Aarrække. Kunstgødning køber jeg om Foraaret, og det faar jeg Udbytte af samme Sommer, men det andet er et Grundforbedringsarbejde, som skal virke i lang Tid; og hvis man gennemfører den Regel, den højtærede Minister har foreslaaet, saa kan man være saa sikker paa, som at dette høje Ting holder Møde her i Dag, at det vil i væsentlig Grad forhale Opdyrkingen og Frugtbargørelsen af disse magre Egne i

Vestjylland, det vil vist ingen, som har Kendskab til Forholdene, nægte.

Derfor er det en betænkelig Vej, den højtærede Minister er slaaet ind paa, derfor kan den ikke gennemføres, uden at man saa at sige saboterer et Opdyrkningsarbejde, som man i Virkeligheden sympatiserer med. Den Landmand, som føler sit Ansvar, for hvem det er om at gøre at skaffe saa stor en Produktion ud af sin Ejendom som paa nogen Maade muligt, uanset om hans Indtægt ikke derigennem stiger forholdsmæssigt, han sætter man netop i Vanskelighed. Den ærede Minister talte om, at en Mand ved Bramminge, som dyrkede Hvede, havde faaet Mergel. Det lyder meget smukt, men jeg tror — ja der sidder et æret Medlem der, som kender Forholdene paa Brammingegegnen, han smiler, og der maa jo brede sig et stort Smil over alle deres Ansigt, der kender Forholdene paa Brammingegegnen, ved at høre, at de dyrker Hvede ved Bramminge. Man kan ogsaa dyrke Hvede ude hvor jeg bor, men enhver, der kender Brammingegegnen, ved, at der er megen daarlig Jord, som der ikke kan være Tale om at dyrke Hvede i. Det er netop en af de magre Egne, og det er ejendommeligt at se, at dette Ministerium falder over de magre og fattigste Egne og fratager dem et af de væsentligste Midler til Grundforbedring. Det begriber jeg ikke.

Jeg forstod heller ikke den mægtige Veltalenhed, den højtærede Minister udfoldede for at fastholde denne Stilling. Han talte om, at Landbruget jo ikke skulde have Krykker, det kunde vel nok gaa selv; det havde dog altid tidligere talt om, at det ikke trængte til Hjælp. Men den højtærede Minister maa jo dog vide, at her er kun Tale om en Fragtlettelse til en begrænset Del af Landet, til den fattigste Del af Landet, for at ophjælpe Landet kulturelt. Der er ikke Tale om at støtte Landbruget, som man støtter Industrien, ved Importregulering eller Told eller den Slags Ting. Der er Tale om en begrænset Del af Landet, som faar en Fragtlettelse. Her er ikke Tale om at give dem Mergel gratis.

Man har oprindelig fra Statsbanernes Side beregnet, at naar de fik $\frac{3}{10}$ af Fragten, saa betød det Dækning af Udgifterne til Kul, Olie og Fremføring af Togene, men der-